

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta

Materia	Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	P02G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Diéguez Ruibal, José Luis			
Profesorado	Diéguez Ruibal, José Luis			
Correo-e	ruibaljl@edu.xunta.es			
Web				

Descrición xeral	Esta asignatura ten a finalidade de familiarizar ao profesor con aquelas anomalías e trastornos da conduta que poidan aparecer na época escolar impedindo un normal desenvolvemento físico, psíquico, e intelectual, polo que, o mestre ha de adequerir os coñecementos pertinentes para minimizar os efectos negativos de estas anomalías. Identificar os distintos tipos de trastornos da infancia, as súas causas e as formas de intervención. Ha de mostrar ao mestre os conceptos e fundamentos teóricos básicos das características diferenciais da psicología infantil e os aspectos metodolóxicos específicos para o coñecemento e intervención nas condutas problemáticas da infancia que poidan interferir de xeito significativo no desenvolvemento persoal, social, escolar e familiar do neno nas súas deficientes manifestacións (déficit de intelixencia, déficit de atención, hiperactividade, conduta disocial, ansiedade, trastornos afectivos, do sono, da eliminación[]).
------------------	---

Competencias de titulación

Código	
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B7	Resolución de problemas

B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	A3 A8	B1 B2 B9 B10 B12 B14
Coñecer os trastornos da conducta mais comuns na infancia que poidan interferir no desenvolvemento normal da persoa.	A2 A3 A4 A8	B1 B2 B7 B12
Saber diagnosticar os syndromes psicopatolóxicos desta idade.	A3 A4 A5 A8 A10	B1 B2 B7 B11 B12
Familiarizarse cos métodos psicoterapéuticos que poidan ser útiles para o tratamento destas doenzas psicopatolóxicas.	A3 A4 A5	B1 B2 B7 B12 B15 B16

Contidos

Tema	
Introdución á psicopatoloxía infantil.	Paradigmas fundamentais da psicoloxía infantil. Desenvolvemento psicolóxico normal e anormal. Factores que inflúen no desenvolvemento patolóxico. Psicopatoloxías maiores e menores. Evolución histórica da psicopatoloxía infantil. Clasificacións internacionais en psiquiatría. Conceptos básicos en psicopatoloxía infantil.
Psicopatoloxía das funcións corporais básicas na infancia.	A anorexia: síntomas, causas e consecuencias. Outras anomalías da alimentación: bulimia, rumiación, pica. Trastornos da eliminación: enurese, encoprese infantil. Trastornos do sono na infancia: terrores, pesadelos, sonambulismo. Trastornos psicomotores: os tics, estereotipias, maniarismos. Aspectos psicopatolóxicos na evolución e disfuncións da sexualidade.
Psicopatoloxía das funcións psíquicas na infancia.	Deficiencias na intelixencia. Os niveis de intelixencia. Formas clínicas de deficiencia mental. Causas da deficiencia mental. Deficiencias na memoria e na atención. Trastornos da percepción. Trastornos da linguaxe. Os trastornos do pensamento. As ideas obsesivas e trastornos delirantes.
Trastornos angustioso-afectivos na infancia.	Os trastornos da ansiedade no neno. Síntomas psicofisiolóxicos. As depresións infantís. As causas da depresión infantil. As condutas suicidas na infancia e adolescencia. As fobias nos nenos. Os trastornos bipolares. A timidez na infancia. Trastornos por ansiedade xeneralizada. Trastorno de pánico. O nervosismo postraumático.
Síndromes específicos desta idade.	O autismo infantil. A síndrome de Asperger. A síndrome de Rett. A psicose desintegrativa. O neno epiléptico. O neno histerico. A síndrome de TDAH. A síndrome de Munchausen.

Desordes nas condutas infatís.

Enraizamento dos trastornos da personalidade dende a infancia. Os comportamentos disociais. O acoso escolar (bullying). O concepto de neno ditador. A desestruturación familiar e ambiental como causa de condutas antisociais. O consumo de alcol e as súas consecuencias. O consumo de drogas e as súas consecuencias. Concienciación temperá dos efectos nocivos das toxicomanías. O neno mentireiro. Iniciación dos trastornos da personalidade dende a infancia: narcisismo, histrionismo, paranoidismo, sadismo.

Os métodos psicoterapéuticos para esta idade.

O proceso de diagnóstico na psicoloxía infantil. Os métodos psicoterapéuticos na infancia. A reeducación terapéutica multidisciplinar. Modalidades de intervención. A terapia cognitivo-condutual na infancia. O rol pleying. A ludoterapia. A desensibilización sistemática na infancia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	10	24	34
Sesión maxistral	25	30	55
Traballos tutelados	5	20	25
Seminarios	10	24	34
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumno, perante a clase, dun tema ou trastorno de conduta infantil preparado previamente.
Sesión maxistral	Explicación de contidos teóricos. Nestas sesións, o profesor explicará os contidos da materia e os alumnos poden intervir propoñendo a súas dúbidas e opinións.
Traballos tutelados	Elaboración dun proxecto, estudo, traballo ou caso concreto, de interese do alumno, no que se profundizará especialmente
Seminarios	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas. Atenderanse aos grupos de alumnos que estean traballando sobre temas concretos da materia propiciando a participación crítica.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Proporcionaranselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico ou campus virtual) sobre cuestións de propostas de seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.
Seminarios	Proporcionaranselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico ou campus virtual) sobre cuestións de propostas de seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.
Traballos tutelados	Proporcionaranselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico ou campus virtual) sobre cuestións de propostas de seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Valoración do contido e forma de exposición dun traballo relacionado coa materia.	10
Traballos tutelados	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.	10
Seminarios	Estudos de casos de deficiencias da conduta infantil. Pódense levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo titorizado polo responsable docente da materia realizará unha proba de contidos teóricos sobre a mesma que suporá un 70%. Ademais dun traballo teórico-práctico ao que corresponderá o 30% da cualificación final. Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada unha das partes (teórica e práctica) un 50% da cualificación total das mesmas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Buendía, J. (2004). Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales. Madrid: Pirámide.

Jiménez, M. (1997). Psicopatología infantil. Málaga: Aljibe.

Rodríguez Sacristán, S. (2002). Psicopatología Infantil Básica. Madrid: Pirámide.

Bibliografía Complementaria

Ajuriaguerra. (1976). Manual de Psiquiatría Infantil. Barcelona: Ed.Toray-Masson.

Ayuso Gutiérrez, J. Luis. (1992). Manual de Psiquiatría. Madrid: Ed. Interamericana.

Beck, Aaron. (1998). Terapia cognitiva de los trastornos. Barcelona: Paidós Ibérica,

Belloch e outros . (1999). Psicopatología. Vol. I y II. Ed. McGraw Hill.

Buceta, J. M. e Bruno, A. M. (1996). Tratamiento Psicológico de Hábitos y Enfermedades Mentales. Madrid: Pirámide.

Caballo, Vicente. (1993). Manual de Técnicas de Terapia y Modificación de Conducta. Ed. Siglo XXI.

Caballo, V.E. e Simon, M.A. (2005). Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente. Madrid: Pirámide.

Caso, I. (1997). Manual de Psicoterapias Cognitivas. Barcelona: Paidós.

CIE - 10 (1992). (Diccionario) (Clasificación Internacional de Enfermedades) Trastornos Mentales y del Comportamiento. Madrid: Ed.

Meditor.

DSM-IV. (1993). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, APA.

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S. (2008). Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia. Madrid: McGraw Hill

González, R.(2003). Psicopatología del niño y del adoescesnte. Mdrid: Pirámide,

Gradillas, V. (1995). Psicopatología Descriptiva. Madrd: Eudema.

Gutierrez, J.R. y Rey F. (2000). Planificación terapéutica de los trastornos psiquiátricos del niño y del adolescente. Madrid:

Smitkline-Beecham.

Harvery, F. (1976). Trastornos de la conducta en el niño. México: Ed. Manual Moderno.

Labrador, J. et al. (2004). Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta. Madrid: Pirámide.

Lemos, S. (2000). Psicopatología General. Madrid: Editorial Síntesis.

Luciano, M. C. (1996). Manual de Psicología Clínica Infantil. Infancia y Adolescencia. Valencia: Promolibro.

- Marcelli, D. e Ajuriaguerra, J. Manual de Psicopatología del Niño.
- Mardomingo, M.J. (2002). Psiquiatría para Padres y Educadores. Madrid. Narcea.
- Martínez Roca. Editorial. Serie de temas monográficos de trastornos de conduct
- Mayor J. (1986). Manual de Modificación de Conducta. Ed. Alhambra..
- Mazet. (1995). Psicopatología del niño y del Adolescente. Barcelona: Médica y Técnica,
- Méndez, F.X. e Maciá, D. (2002). Modificación de conducta con niños y adolescentes. Libro de Casos. Madrid: Pirámide.
- Midenet. (1994). Manual Práctico de Psicopatología Infantil. Barcelona: Toray-Masson,
- Monedero, Carmelo. (1978). Psicopatología General. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Ortega-Monasterio. (1993). Lecciones de Psicología Médica. Barcelona: PPV.
- Pérez Álvarez, M. e outros. (2003). Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces Tomo III. Infancia y Adolescencia. Madrid: Pirámide.
- Pérez, M. (1995). Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo. Madrid: Alianza.
- Rodríguez, A. (1997). Rehabilitación Psicosocial de Personas con Trastornos Mentales Crónicos. Madrid: Pirámide.
- Thomas Olladik. (1991). Psicopatología Infantil. Barcelona: Martinez Roca.
- Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coord.) (2004). Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares. Madrid: Pirámide.
- Vallejo Nagera. (1985). Introducción a la Psiquiatría. Ed. Científico Médica.
- Vallejo Pareja, M.A. (1998). Manual de Terapia de Conducta. Vol I y II. Madrid: Dykinson.
- Vallejo Ruiloba, J. (1999). Introducción a la Psicopatología y Psiquiatría. Barcelona: Masson - Salvat.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/P02G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305
